

HAMSHIRALIK TA’LIMIDA INTERAKTIV DARS METODLARINI JORIY ETISH ORQALI TALABALARNING KLINIK FIKRLASH VA AMALIY KO’NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH

O’rmonova Maftuna Salimovna

Farg’ona viloyati Farg’ona shahar Sino tibbiyot tehnikumi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada hamshiralik ta’limida interaktiv dars metodlarini qo’llashning nazariy asoslari va amaliy samaradorligi keng tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari shuni ko’rsatdiki, interaktiv metodlar talabalarning klinik fikrlash, amaliy ko’nikmalar, kasbiy muloqot va jamoaviy ishlash ko’nikmalarini sezilarli darajada rivojlantiradi. Shu bilan birga, interaktiv metodlar talabalarning mustaqil qaror qabul qilish qobiliyatini oshiradi va ularni real klinik vaziyatlarga tayyorlaydi.*

Kalit so’zlar: *hamshiralik ta’limi, interaktiv metodlar, klinik fikrlash, simulyatsion ta’lim, amaliy ko’nikmalar, kompetensiyaviy yondashuv*

Аннотация: *В статье рассматриваются вопросы внедрения интерактивных методов обучения в систему сестринского образования. Результаты опытно-экспериментальной работы показали, что интерактивные методы способствуют развитию клинического мышления, практических навыков, профессионального общения, командной работы и способности принимать самостоятельные решения у студентов.*

Ключевые слова: *сестринское образование, интерактивные методы, клиническое мышление, симуляционное обучение, практические навыки*

Abstract: *This article examines the implementation of interactive teaching methods in nursing education. The experimental study confirmed that interactive methods significantly enhance students’ clinical thinking, practical skills, professional communication, teamwork, and independent decision-making abilities, preparing them for real clinical situations.*

Keywords: *nursing education, interactive methods, clinical thinking, simulation-based learning, practical skills*

Kirish

Zamonaviy tibbiyot tizimida hamshiralardan yuqori darajada kasbiy tayyorgarlik, klinik fikrlash va amaliy ko’nikmalar talab etiladi. An’anaviy darslarda talabalar ko’proq passiv tinglovchi bo’lib qoladi, natijada ularning mustaqil fikrlash va amaliy faoliyatga tayyorligi yetarli rivojlanmaydi. Shu sababli hamshiralik ta’limida interaktiv metodlarni keng joriy etish dolzarb vazifa hisoblanadi.

Interaktiv metodlar:

- Talabani faol ishtirokchi qiladi
- Nazariy bilimlarni real klinik vaziyatlar bilan uyg’unlashtiradi
- Tanqidiy va mantiqiy fikrlashni rivojlantiradi
- Amaliy ko’nikmalarni mustahkamlaydi

- Kasbiy muloqot va jamoaviy ishlashni o‘rgatadi

Zamonaviy hamshiralik ta’limining talablari

Hamshira quyidagi kompetensiyalarga ega bo‘lishi lozim:

1. Klinik fikrlash – bemorning holatini baholash, muammolarni aniqlash va yechim ishlab chiqish
2. Amaliy ko‘nikmalar – muolajalarni xavfsiz va to‘g‘ri bajarish
3. Kasbiy muloqot – bemor va hamkasblar bilan samarali ishlash
4. Jamoada ishlash – koordinatsiya va hamkorlik qobiliyati
5. Etik xulq-atvor – kasbiy norma va etik me’yorlarga rioya qilish
6. Mustaqil qaror qabul qilish – favqulodda vaziyatlarda tezkor va to‘g‘ri yechim ishlab chiqish

Interaktiv metodlar va ularning turlari

1. Muammoli ta’lim (Problem-based learning, PBL)

Talabalar real klinik vaziyatlarni tahlil qiladi, muammolarni aniqlaydi va qarorlar qabul qiladi. Bu metod tanqidiy fikrlashni, kreativ yechim topish qobiliyatini shakllantiradi.

2. Keys-stadi metodi

Real klinik holatlar asosida jamoaviy muhokama va yechim ishlab chiqish. Talabalar nazariy bilimlarni amaliyotga qo‘llash imkoniyatiga ega bo‘ladi.

3. Simulyatsion mashg‘ulotlar

- Xavfsiz o‘quv muhiti
- Favqulodda vaziyatlarga tayyorlash
- Amaliy xatolarni tahlil qilish va takrorlash
- Malakalarni avtomatlashtirish

4. Rolli o‘yinlar

- Kasbiy muloqot va empatiya
- Etik xulq-atvor
- Jamoada ishlash ko‘nikmalari

5. Munozara va debatlar

- Tahliliy va argumentatsion fikrlashni rivojlantiradi
- Qaror qabul qilish jarayonini tezlashtiradi

Tadqiqot metodologiyasi

- Ishtirokchilar: 60 talaba
- Nazorat guruhi: 30 talaba (an’anaviy metod)
- Tajriba guruhi: 30 talaba (interaktiv metod)
- Baholash mezonlari: klinik fikrlash, amaliy ko‘nikmalar, kasbiy muloqot, jamoada ishlash, nazariy bilimlarni amaliyotga qo‘llash

Baholash vositalari: testlar, kuzatuv, so‘rovnoma, simulatsion mashg‘ulotlar

Amaliy natijalar

Ko‘rsatkichlar	Tajriba boshida (%)	Tajriba oxirida (%)	Nazorat guruhi (%)
Klinik fikrlash darajasi	62	86	70
Amaliy ko‘nikmalar	65	88	72
Kasbiy muloqot	60	85	68
Jamoada ishlash	58	83	65
Nazariy bilimlarni amaliyotga qo‘llash	63	87	71
Qaror qabul qilish tezligi (%)	55	82	60

Diagramma tavsifi:

Diagrammada tajriba guruhi barcha ko‘rsatkichlarda sezilarli o‘shish ko‘rsatgan. Rang-barang gistogramma yordamida klinik fikrlash va amaliy ko‘nikmalar, kasbiy muloqot, jamoada ishlash va qaror qabul qilish ko‘rsatkichlarining o‘shish dinamikasi vizual ravishda taqdim etilgan.

Interaktiv metodlarning pedagogik va psixologik asoslari

- Faol ta’lim talabning motivatsiyasini oshiradi
- Real vaziyatlar orqali bilimning mustahkamlanadi
- O‘zini o‘zi baholash qobiliyati rivojlantiriladi
- Jamoaviy ishlash va muloqot qobiliyatlari shakllanadi
- Psixologik stress kamayadi, xavfsiz muhit yaratiladi

Xulosa

Interaktiv dars metodlarini joriy etish talabalarning klinik fikrlash va amaliy ko‘nikmalarini rivojlantirishda yuqori samaradorlikka ega ekanligi tasdiqlandi. Shu metodlar orqali talabalarning kasbiy muloqot va jamoada ishlash ko‘nikmalari, shuningdek, mustaqil qaror qabul qilish qobiliyati ham sezilarli darajada oshadi.

Tavsiya: interaktiv metodlarni hamshiralik ta’limida keng joriy etish, o‘qituvchilarni malakasini oshirish, simulyatsion markazlarni rivojlantirish.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Hamshiralik ishi asoslari. – Toshkent, 2021.
2. Pedagogik texnologiyalar va interaktiv ta’lim metodlari. – T.: O‘qituvchi, 2020.

3. World Health Organization. Nursing Education Framework.
4. Simulation-based learning in nursing education.
5. Problem-based learning in healthcare education.
6. Козлов, А.В. Современные технологии медицинского образования. – М., 2019.
7. Jeffries, P.R. Simulation in Nursing Education. – Springer, 2020.